

א שבת אכל הרצי הקדוש מליז'ענסק שצ"ק פרשת פנחס תשפ"ג

*

יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל כּוּחוֹ וּבְקוֹל הַמְעוֹרָר הַפּוֹנֶה לְהִדְבֵּק הַמְחַשְׁבָּה לְדִיבוֹר וּפְנִיּוֹ אֶל הַפּוֹתֵל בְּתוֹךְ סִידוֹר הַתְּפִלָּה בְּבוֹקֵר וּבְעָרֵב וְלֹא יִסְתַּכֵּל לְצַדִּדֵּינָא מִתַּחֲלַת הַתְּפִלָּה עַד סוּפָה, וּבְחֲזַרְתָּ הַשִּׁי"ץ הַשְּׂמוּנָה עֲשֶׂה יַעֲיִין בְּסִידוֹר לְעֵנוֹת אֲמֵן בְּכָל כּוּחוֹ עַל כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה וּבִשְׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה לְהַטּוֹת אֲזָנוֹ עַל כָּל דִּיבוֹר וְדִיבוֹר מֵהַקּוֹרָא כְּקוֹרָא אֶת הַמְּגִילָה לְעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלֶם בְּבֵית הַכְּנֻסֶת אֲפִילוֹ קוֹדֵם הַתְּפִלָּה וְאַחֲרֶיהָ עַד הַלִּיכָתוֹ לְבֵיתוֹ

* הנהגות האדם של הרצי הנ"א ז"וק"ל *

פיעור בספה"ק נועם אלימלך

הרבי בספרו הקדוש מלמד אותנו הליכות חיים על פי התורה, ואפילו שיש אנשים חזקים בתעמולה ומושכים את לב האנשים להנהגות שלא על פי דרך השם וטוענים שדווקא הם ורק הם יראי השם ורק הם יודעים ומתנהגים בחסידות, לכן הקפיד הרבי לחזור ולשנן דרכי עבודת השם, ובכל פרשה ופרשה מעלה דרגה ומסביר ומוסיף עוד חיזוק והנהגה נכונה בחיי היום יום שלב אחרי שלב בדרכי התורה והחסידות.

מובא במדרש תנחומא, פנחס בן אלעזר. מֵה רָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיְחִס פְּנִיחָס אַחַר מַעֲשֵׂה זֶה. שְׁבַשְׁעָה שָׁנָדְקָר זְמָרִי עִם פְּנִי, עֲמָדוּ הַשְּׁבָטִים עָלָיו וְאָמְרוּ, רְאִיתֶם בֶּן פּוּטִי זֶה שְׁפִטָּם אָבִי אִמּוֹ עֲגָלִים לְעִבּוּדָה זָרָה, הָרַג נְשִׂיא שְׁבַט מִיִּשְׂרָאֵל. לְפִיכֹךְ בָּא הַפְּתוּב לִיְחִסוֹ, פְּנִיחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן.

במדרש לא הוזכר לפי שהיו השבטים מבזים אותו, והרבי מדגיש את ביאורו על דברי רש"י לפי שהיו מבזין אותו, ומבאר בטוב טעם ודעת כדלהלן:

וידבר כו' פינחס בן אלעזר בן כו', עד ולא כליתי כו'. ופירש"י לפי שהיו השבטים מבזין אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם כו' והרג נשיא שבט מישראל לכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. ויש להקשות וכי הם לא היו יודעין מזה שמצד אב הוא מיוחס ואעפ"כ דברו, ומה הועיל שנכתב בתורה היחס של אהרן?

ונראה לפרש דהנה יש כמה בני אדם שאינם מרגישים איזה דבר אם בא לידם אם לעשות הדבר ההוא או לאו, לפי שאין מבינים לנטות עצמן אם יש מצוה בעשות הדבר ההוא, כי היצה"ר מסמא את עיני האדם לבלתי ראות האמת חלילה, אלא כשרואין צדיק א' שעושה הדבר ההוא והצדיק הוא עושה הדבר באהבה ויראה כ"כ עד שכל הרואין אותו מעידין על הדבר שהוא מצוה גדולה לעשות כמעשהו, אעפ"י שמתחילה לא ידעו אם יש מצוה בה. כן היה הדבר כאן שאצל השבטים בתחילה לא הבינו את המצוה של הריגת זמרי וכמ"ש שנתעלמה ממנו הלכה, וכשבא פנחס ועשה הדבר הזה בכח קדושתו הגדולה, אז הרגישו כולם פה אחד שזה מצוה גדולה להרוג אותו אעפ"י שהוא נשיא, לכך היה בעיניהם חידוש גדול על פינחס שהיה מצד אב בן פוטי ויעשה דבר גדול כזה מה שלא עלה בלבם כלל שזה הוא מצוה,

ואיך בא זה לפינחס לידע מן הסוד ההוא. לכך מתרץ הכתוב לומר לא יהיה הדבר חידוש בעיניכם, הלוא הוא נין אהרן ועמדה לו זכות אהרן, והם שדברו חלילה לא מחמת גנאי דברו, אלא כמתמיהים על עצמם איך לא הרגישו בדבר לעשות כמעשהו הקדושה והטהורה. {ורק בדמיונם היה נראה להם זמן מועט כמבזין אותו אבל הבינו מיד שבחו וגדולתו} היוצא לנו מזה, שאחר שעשה פנחס דבר זה הכניס קנאה בלב עם הקודש שמהיום והלאה יביטו על ארחותיהם בעינא פקיא להיות זריז ונשכר במצות ה'. והנה האדם העובד ה' מעצמו ולפי שכלו אז אינו יכול להגיע לעלות כי אם עד מקום ששכלו מגיע וכפי שרשו

וכח הבנתו, אבל כשאדם רואה מחבירו דבר טוב והוא מקנא עצמו בו עשות ג"כ כך, הקנאה מביאה שיעשה אפילו שלא בדרך הטבע ויכול לעלות למעלה עי"ז, ולכך כתוב "אל תקנא כו' כי אם ביראת ה' כל היום". וזהו "פינחס בן אלעזר כו' השיב כו'" ע"י "בקנאו את קנאתי בתוכם", פירוש שהכניס בלב ישראל הקנאה ביראת ה' כו', "ולא כליתי" פירוש הדבר הזה הוא דבר שאין בו כליון, "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום" כי האדם הנקרא עובד ה' באמת הוא השלם בעובדו, ומי גרם זה? פינחס בגודל קדושתו, ולכן נתתי לו ברית שלום. ועיין עליו.

והנה יש ב' מדרגות בבני אדם,

יש שפלים ורשעים בראותם הצדיק שהולך בצדקו ותומו, מתקנאים בו ומתקוטטים ועוררים עליו באמרם כוונתם לקנא קנאת ה' צבאות הבוער בלבם, ויש צדיקים המתקנאים באמת קנאת ה' צבאות ברשעים גמורים, ומאן מוכיח מי האמת אתו הזה או זה? אלא כן הדבר, מי שדבריו נשמעים ומתקבלים אל הלב, בוודאי דבריו כנים ואמיתים והוא הצדיק שדבריו יוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב, ועי"ז יבוא אחדות להם בינו לבינם. וזהו "וירא פנחס כו' בתוכם", פירוש שנכנס קנאתו אל לבם ובתוכם, והוטב בעיניהם המעשה דפינחס, "ולא כליתי כו'" ר"ל עי"ז אין סוף ותכלה להשיג לא אותי ולא ישראל, מחמת שהם מסתכלים בגדולתי ורואים ומבינים שאין לי סוף ותכלה, ומחמת שיש להם אחדות אין תכלה להשיגם ג"כ, ומלת "את" פירושו כמו "עם" בני ישראל. וק"ל.

הכרת הטוב הלכה למעשה

לְכֹן אָמַר הַנְּבִי נָתַן לּוֹ אֶת-בְּרִיתִי שְׁלוֹם: וּמִפְרֵשׁ רַש"י הַק'. **את בריתי שלום.** שְׁתָּהָא לּוֹ לְבְרִית שְׁלוֹם, כְּאֵדָם הַמְחַזֵּיק טוֹבָה וְחַנּוּת לְמִי שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ טוֹבָה, אִף כָּאֵן פִּרְשׁ לּוֹ הַקָּב"ה שְׁלוֹמוֹתָיו: הָאוֹר הַחַיִּים הַק' בִּפְרֵשָׁה זֶה פֶּרֶק כ"ו פ' ט"ז כּוֹתֵב שְׁכַל דְּבַרֵי רַש"י נֹאמְרוּ בְרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ, וְגַם דְּבַרֵי רַש"י אֵלוֹ נֹאמְרוּ בְרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ לְלַמֵּד אוֹתָנוּ דֶּרֶךְ הַלִּיכּוֹת חַיִּים בְּעִבּוּדַת ה'. רַש"י הַק' מִבְּאֵר, שֶׁהַקָּב"ה אוֹמֵר אֲנִי חַיִּיב לְפִנְחָס הַכֹּרֵת הַטוֹב בְּגַלְלֵי שְׁעֵשָׂה לְמַעַנֵי דְּבַר מַה שְׁלֹא כָל אֶחָד הֵיָה יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת, הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי, קִנְאָה אֶת קִנְאָתִי, וּיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל-בְּזִכּוֹתוֹ בְּנֵי חַיִּים וְקִיִּימִים. וְלִכֵּן אִמּוֹר, כְּבִיכּוֹל אֲנִי בְּעַצְמִי יֹאמֵר לּוֹ אֶת הַהוֹקֵרָה וְהַעֲרָכָה אֵלָיו, וּפְרֵשׁ לּוֹ אֶת הַמַּתְנָה הַיִּקְרָה שֶׁאֲנִי נּוֹתֵן לּוֹ, כְּפִי שְׁכַל אָדָם עֲלֵי אֲדָמוֹת חַיִּב לְנַהוֹג כֵּךְ. הַתּוֹרָה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אִיךְ אָדָם חַיִּב לְהַכִּיר טוֹבָה וְלַהַעֲרִיךְ אֶת מִי שְׁעֵשָׂה וְלוֹ דְּבַר אֶחָד לְמַעַנּוֹ-בְּשִׁבְלּוֹ. שֶׁהָרִי כֵךְ אוֹמֵר רַש"י שֶׁהַקָּב"ה כְּבִיכּוֹל נַהֵג כְּפִי מַחֻיבוֹת הָאָדָם לְמַטִּיבוֹ. דְּבַר רֵאשׁוֹן. הַכֹּרֵת הַטוֹב אוֹמֵר רַש"י זֶה שֶׁאָדָם מַחַזֵּיק טוֹבָה, הַכֹּרֵת הַטוֹב אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה וְלַהַחַזִּיק בְּזֶה כְּתַכְשִׁיט הַחֲשׁוֹב בְּיוֹתֵר אֲצִלוֹ. וְעַל זֶה מוֹסִיף רַש"י אֶת הַדְּבַר הַשְּׁנִי.

והנות . מלשון חן שאדם ימצא חן וימציא את החן שזה מאור פנים וסבר פנים יפות בפרט למי שחיבים לו הכרת הטוב, שהרי כך נהג הקב"ה, כי כך צריך לנהוג האדם. ועוד הכרת הטוב הוא לפרש לדבר ביחד דברי שלום ושלוה באהבה ואחוה, ואומר הרבי הנועם אלימלך, 'אמור' אמירה היא לשון רכה מילה של אהבה ונעימות, שתחילת ההערכה וההוקרה בהכרת הטוב זה הנעימות הרכות היפך המתיחות בין האדם לחברו, וזהו פרש לו הקב"ה שלומותיו, שהשם דיבר עם פנחס או משה יגיד לפנחס את דבר ה' ביחס ובלחן של רכות נעימות ואהבה.

מלמד אותנו רש"י הק'. מהות המילה תודה .

מעשים בכל יום שאנשים-בני אדם מבקשים עזרה מי בממון מי בעצה נכונה ויש הצריכים תשומת לב מיוחדת ועוד כהנה רבות. הרבה פעמים נענים הם בשלילה ובצירוף המילה תודה או יישר כח, תודה זה לא מילת נימוס על זה שאין בכוחי למלאות בקשה של מאן שהוא תודה זה לא מילה יפה להרחיק מישהוא.

התודה יש לה עומק ויש בה מהות. תודה פירושו אני חייב לך הכרת הטוב ואני מחזיק בה אני לא יכול להיפטר ממנה, תודה זה התחייבות לעבוד על המידות שמעכשיו ולעולם תמיד יהיה לזולת חן בעיני. תודה זה לדבר ולפרש דברי שלום ושלוה באמירה נעימה ורכה באהבה לתמיד, כמו שהקב"ה אמר אני מכיר טובה לפנחס לו ולזרעו אחריו עד עולם. **חז"ל אומרים.** כשאדם מכבד את אביו ואמו אומר הקב"ה אילו הייתי דר ביניהם גם אותי היו מכבדים וכו'. ובדברי רש"י הק' הנזכרים מלמד אותנו, שלא רק בכיבוד אב ואם הקב"ה אומר כך אלא בכל המצוות של בין אדם לחברו הקב"ה משהו את זה לכבודו ולהנהגה כביכול כלפיו, ולכן אפילו אם אנחנו חושבים על כמה מצוות של בין אדם לחברו שזה לא קשור אלינו, נזכור שהקב"ה מודד את המצוות של בין אדם למקום רק לפי איך שאני מתנהג במצוות של בין אדם לחברו.

ובזה יתורץ גם השאלה על הפסוק "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" מה ראה הכתוב להדגיש את יחוסו הרי כל תינוק יודע שאלעזר הוא בן אהרן ומה החידוש בזה. ולפי מה שלמדנו מובן, כיון שהקב"ה הכיר והחזיק לפנחס טובה, וחלק מההכרת הטוב להרבות ולהגדיל את החן של מי שחיבים לו לכן הקב"ה כתב כאן להוסיף לו חן שהוא נכד אהרן שהוא היה אהוב ומפורסם בצדקותו, ובפרט כשיש מי שמביישים אותו שזה מוריד את החן בעיני הציבור, כביכול הקב"ה ראה חובה לעצמו להרבות את החן שעליו.

ולסיום: אנחנו כולנו חייבים הכרת הטוב לאבינו שבשמים שבראנו ובחר בנו ופרסם שרוצה רק בנו ואוהב רק אותנו, ודאי שאנחנו מחויבים בהכרת הטוב לפרש שלומותיו שזה ללמוד תורה וללמוד פירושיה להבין ולהשכיל בלימוד התורה בשמחה באהבה ובטוב לבב.

אמן

חצר הקודש ליזענסק בארה"ק

גל-עד לזכרם ומורשתם של האחים הקדושים הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא זצוק"ל
רח' נועם אלימלך ליזענסק קרית גת

רבות אנהותינו ולבינו דוי

יחד עם כל בית ישראל אבלים ודוויים אנחנו על הסתלקותו של האי צדיק ירא
אלוקים עובד השם באמונה טהורה, אוהבן של ישראל, המלומד בייסורים וקבלם
באהבה ובאמונה, שייף עייל ושייף נפיק וגריס באורייתא תדירא, השיב נשמות
רבות לאביו שבשמים, מיוחס לרשכבה"ג והגאולה הרבי הנועם אלימלך זצוק"ל
זיע"א, מחבר ספר עבודת אלימלך על סידור התפילה
נתבקש בישיבה של מעלה י"א תמוז הסה"ק עבודת אלימלך לפ"ק

צוק"ל זצוק"ל כקש"ת מרן רבי אלימלך שיף אדמו"ר מליזענסק

תנחומינו מעומק הלב

לבנו כ"ק האדמו"ר מורינו הרב שליט"א

ולבנו מורינו הרה"צ רבי יוסף שיף שליט"א

ולכל בני המשפחה החשובה

שלא תדעו עוד צער ומן השמים ובנחמת ציון וירושלים תנוחמו

המנחמים

רבנן ותלמידהון

ההנהלה